

Temat: Wywiad musi ciekawić

Czas realizacji: 1 godz.

Cele zajęć

■ Cel ogólny

Zdobycie wiedzy na temat wywiadu, poznanie zasad przygotowania wywiadu, jego prowadzenia i redagowania. , nabycie umiejętności analizy tekstu wywiadu prasowego

■ Cele szczegółowe

Uczeń:

- z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji,
- wie, czym jest wywiad prasowy,
- przedstawia, na czym polega specyfika wywiadu prasowego,
- gromadzi argumenty na określony temat,
- wymienia zasady organizacji tekstu wywiadu,
- zapoznaje się z tekstami wywiadów,
- analizuje różne teksty wywiadów i wskazuje jego cechy gatunkowe,
- sprawnie posługuje się poprawną odmianą polszczyzny pisanej i mówionej.

■ Metody i formy pracy:

- metody aktywizujące – burza mózgów, dyskusja,
- rozmowa kierowana,
- ćwiczenia redakcyjne,
- ćwiczenia z tekstami prasowymi,
- praca z komputerem z dostępem do Internetu,
- indywidualna praca analityczna i redakcyjna.

■ Środki dydaktyczne:

- karta pracy: *Wywiad musi ciekawić*,
- materiały dla nauczyciela: *Wywiad musi ciekawić*,
- „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.”, red. L.Adrabińska-Pacuła, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN,
- fragmenty różnych tekstów prasowych,
- komputer z dostępem do Internetu, m.in. <http://www.reportertv.pl/wywiad-prasowy,6.html> ; <http://kapuscinski.info/autoportret-reportera-wywiad-z-ryszardem-kapuscinskim.html>
- komputer, tablica, arkusze papieru, flamastry.

■ Przebieg lekcji

1. Faza wstępna / prezentacja (5 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie zaprezentowali wyniki swej pracy domowej. Uczniowie mieli z dowolnego czasopisma wybrać wywiad, który ich zainteresował i uzasadnić swój wybór.
- Chętni uczniowie prezentują wyniki swej pracy na forum (podają tytuł czasopisma i wywiadu, autora wywiadu i jego rozmówcę-kim jest oraz krótko opisują poruszoną w wywiadzie tematykę-najlepiej w jednym zdaniu).

Temat: Wywiad musi ciekawić

2. Faza realizacyjna

a) Jak zdefiniować wywiad? /burza mózgów i praca indywidualna (6 min.)

- Nauczyciel poleca uczniom, by zastanowili się, jak w najprostszy sposób zdefiniować pojęcie 'wywiad'. Nauczyciel propozycje uczniów zapisuje na tablicy.
- Nauczyciel poleca uczniom, by sprawdzili na stronie <http://www.reportertv.pl/wywiad-prasowy,6.html>, czy podane przez nich definicje są pełne i poleca po przeczytaniu informacji ze strony zapisanie definicji pojęcia 'wywiad prasowy' (zad.1. z Karty pracy)

b) Budowa wywiadu- analiza /praca w parach i indywidualna (12 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie po przeczytaniu wywiadu „*Porządny arabski grymas*” dziennikarki „*Gazety Wyborczej*” Anny Stańczyk z Jakubem Sławkiem (tekst wywiadu dostępny na stronie 196-197 podręcznika *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.*”, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN wskazali elementy budowy wywiadu (w parach realizują zadania z *Materiałów dla nauczyciela*).
- Po wykonaniu zadania w parach uczniowie , pracując już indywidualnie, wyniki swej pracy na temat budowy wywiadu zapisują (zad.2. Karta pracy), m.in. dopisują brakujące elementy wywiadu (lid i tzw. wyimki)
- Po ustalonym czasie wybrani uczniowie prezentują na forum wyniki swej pracy.

c) Jakie pytania: taki wywiad / praca w parach i indywidualna (12 min.)

- Nauczyciel ponownie rozdaje uczniom pracującym w parach informacje na temat konstruowania pytań w wywiadzie, m.in. wypowiedź na ten temat T.Torańskiej (fragm. tekstu wywiadu oraz podział pytań znajdują się w *Materiałach dla nauczyciela*). Uczniowie zastanawiają się, które wskazówki na temat konstruowania pytań wywiadu uważają za najważniejsze.
- Swoje przemyślenia na temat konstruowania pytań w wywiadzie uczniowie zapisują (zad. 3a. z Karty pracy)
- Nauczyciel prosi, by uczniowie w tekście wywiadu „*Porządny arabski grymas*” na stronie 196-197 podręcznika *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.*”, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN wskazali i wypisali różne rodzaje pytań: nastawione na zdobycie informacji, ujawniające poglądy autora, podtrzymujące kontakt czy zmieniające tok rozmowy (zad.3 b. z Karty pracy)

d) Czat to wywiad? / analiza i burza mózgów (8 min.)

- Uczniowie czytają fragm. czatu z Małgorzatą Karoliną Piekarską zamieszczonego na str. 198-200 podręcznika „ *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.*”, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN.
- Wybrani uczniowie po przeczytaniu tekstu na forum odpowiadają na pytania w podręczniku na str. 200 związane z tym tekstem: zad. 11 a (wskazują na różnice między wywiadem prasowym a czatem), zad 11 b (jak anonimowość wpływa na przebieg rozmowy), zad. 11 e (definiują, kim jest moderator i jaki jest jego wpływ na przebieg rozmowy).

3. Faza podsumowująca (2 min.)

- Nauczyciel przypomina, jak ważną sprawą w przeprowadzeniu wywiadu ma autoryzacja. Odczytuje na głos definicję pojęcia 'autoryzacja' w rubryce „*Ważne słowo*” na str. 198 podręcznika „*Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.*”, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN.

Temat: Wywiad musi ciekawić

■ Ewaluacja/samodzielna praca uczniów

- 1) Przeczytaj fragment wywiadu Jacka Antczaka z R.Kapusińskim (ze strony: <http://kapuscinski.info/autoportret-reportera-wywiad-z-ryszardem-kapuscinskim.html>) „Autoportret reportera” (wywiad znajduje się w Materiałach dla nauczyciela): wskaż w tym wywiadzie elementy wywiadu (zob. zad.2. z Karty racy), wypisz przykłady różnych rodzajów pytań (zob. zad. 3b z Karty pracy). Napisz, jakich ciekawych informacji o zawodzie reportera dowiedziałeś się z wywiadu.
- 2) Wywiady dzielimy ze względu na treść/cel rozmowy można podzielić na:
 - **wywiad informacyjny, inaczej – pisany „dla sprawy”** czy też informacyjno-publicystyczny; celem jest wieloaspektowe i zwykle subiektywne powiadamianie o faktach; innymi słowy przeprowadzamy go, jeśli interesuje nas jakiś problem, jeśli chcemy się czegoś dowiedzieć, coś zrozumieć;
 - **wywiad portret, inaczej - pisany „dla osoby”**, zwany też sitting interview; celem jest prezentacja osoby i rekomendowanie określonego jej wizerunku; innymi słowy przeprowadzamy go, jeśli chcemy czytelnikom przybliżyć jakąś postać, rozszyfrować ją, ujawnić jej „tajemnicę”.
Biorąc pod uwagę ten podział znajdź w prasie przykłady wywiadów należących do powyższych gatunków i przygotuj się do ich zaprezentowania (autor, tytuł, tematyka wywiadu)

Temat: Wywiad musi ciekawić

KARTA PRACY

1. Po przeczytaniu informacji ze strony <http://www.reportertv.pl/wywiad-prasowy,6.html> zapisz definicję pojęcia 'wywiad prasowy' i uzupełnij poniższe informacje.

a) Wywiad prasowy

.....
.....
.....

b) Co łączy wywiad z informacją?

.....
.....

c) Co łączy wywiad z publicystyką?

.....
.....

d) Jaki był pierwszy wywiad prasowy (informację uzupełnij o dane „A propos wywiadu” ze strony 193 podręcznika *„Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.”*, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN

.....
.....

2. Po przeanalizowaniu tekstu wywiadu dziennikarki „Gazety Wyborczej” Anny Stańczyk z Jakubem Sławkiem (tekst wywiadu dostępny na stronie 196-197 podręcznika *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.”*, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN uzupełnijcie poniższe informacje

a) Wskażcie, które z elementów budowy wywiadu występują w poniższym tekście (zapiszcie je) .

- ✓ **tytuł/nagłówek**
- ✓ **towarzysząca tytułowi formuła**.....
- ✓ **korpus zawierający wymianę replik** (zaznacz, ile serii pytań i odpowiedzi zawiera wywiad)
.....
- ✓ **formuła zamykająca**
- ✓ **ewentualnie akapit wstępny, tj. lid**
- ✓ **wyimek/wyimki**

b) Zabaw się w dziennikarza i napisz lid do tekstu wywiadu

.....
.....
.....

c) Wypisz z tekstu 1-2 „złote myśli” rozmówcy, które jako tzw. wyimki mógłbyś wyeksponować np. w formie śródtytułów

.....
.....
.....

Temat: Wywiad musi ciekawić

3. Po przeczytaniu informacji na temat konstruowania pytań wywiadu zapisz w punktach te zasady , które uważasz za najważniejsze.

a) Jak zadawać pytania w wywiadzie?

.....

.....

.....

.....

b) z wywiadu „Porządny arabski grymas” na stronie 196-197 podręcznika *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.*, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSpWN wypisz różne rodzaje pytań (po jednym przykładzie)

- Pytania nastawione na zdobycie informacji

.....

.....

- Pytania ujawniające poglądy dziennikarza

.....

.....

- Pytania zachęcające do rozmowy, podtrzymujące kontakt

.....

- Pytania korygujące, zmieniające tok rozmowy (np. „Wróćmy do początku....”)

.....

Temat: Wywiad musi ciekawić

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

1. Definicja wywiadu prasowego (ze strony <http://www.reportertv.pl/wywiad-prasowy,6.html>)

Wywiad jest jednym z ulubionych gatunków wielu dziennikarzy. Przez niektórych został podniesiony do rangi sztuki. Umiejętne przeprowadzenie wywiadu wymaga od dziennikarza pewnych wrodzonych kompetencji: dociekliwości, otwartości, empatii – tutaj zawód dziennikarza łączy się z zawodem psychologa.

Według *Encyklopedii wiedzy o prasie*:

Wywiad prasowy – jako gatunek wypowiedzi prasowej to teks będący wynikiem spotkania dziennikarza z inną osobą, opublikowany w dzienniku lub czasopiśmie w formie pytań dziennikarza i odpowiedzi danej osoby wyrażonych dosłownie w mowie niezależnej. Celem wywiadu prasowego jest ujawnienie spraw powszechnie interesujących, przy współudziale wyjaśniającego i pytającego. Udzielającym wywiadu bywa osoba bezpośrednio czynna w zakresie spraw, których wywiad dotyczy, albo aktywna pośrednio.

Dokładniej o rozmówcy wspomina Szulczewski w swojej definicji wywiadu:

Wywiad – stanowi publikację rozmowy poprzedzonej przez dziennikarza z człowiekiem reprezentującym coś w danej dziedzinie. Przez reprezentowanie można rozumieć zarówno posiadanie autorytetu jak i specjalizację w danej dziedzinie.

Wywiad stanowi połączenie gatunku informacyjnego z gatunkiem publicystycznym. Z informacją łączy wywiad niemożność publikowania przez dziennikarza myśli, które nie były powiedziane oraz ograniczenie w wyrażaniu własnych poglądów. Z kolei z publicystyką łączy wywiad możliwość narzucania tematu przez dziennikarza oraz swoboda w użyciu środków stylistycznych. Podczas przeprowadzania wywiadu należy zachować kontakt wzrokowy z rozmówcą, robić notatki, unikać oceniania no i przede wszystkim słuchać swojego rozmówcy i nie kończyć za niego zdania.

Po raz pierwszy wywiad został użyty w roku 1835 przez J. G. Bennet'a.

2. Zadania do analizy budowy wywiadu

W wywiadu dziennikarki „Gazety Wyborczej” Anny Stańczyk z Jakubem Sławkiem (tekst wywiadu dostępny na stronie 196-197 podręcznika *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.*., red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN wskażcie poniższe elementy budowy wywiadu. Po wykonaniu zadania wyniki swej pracy zapiszcie (zad.2. Karta pracy).

a. tytuł/nagłówek (może być pojedynczy lub złożony, czyli z nadtytułem; najczęściej jest to cytat z wypowiedzi rozmówcy, ale może być też autorska parafraza tej wypowiedzi czy też równoważnik zdania bądź zdanie oddające sens tego, co rozmówca powiedział, np.: „Polska świrów” – wywiad z Markiem Kondratem, „Kosze na głowie nie przejdą” – rozmowa z dyrektorem łódzkiego gimnazjum po skandalicznym zachowaniu uczniów toruńskiej szkoły średniej)

b. towarzysząca tytułowi formuła informująca o rozmówcach lub inna forma powiadamiania o gatunku (np.: Z prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej, Lechem Kaczyńskim, rozmawia Jacek Żakowski)

c. korpus zawierający wymianę replik (pytań i odpowiedzi) między dziennikarzem i jego rozmówcą

d. fakultatywna (czyli nieobowiązkowa, coraz rzadsza) **formuła zamykająca** „Dziękuję za rozmowę”

Temat: Wywiad musi ciekawić

e. ewentualnie akapit wstępny, tj. lid (zob. w „Gazecie Wyborczej”) – z reguły także cytaty z wypowiedzi, tyle że rozbudowany

f. wyimek/wyimki (wyeksponowane „złote myśli” rozmówcy)

3. Materiały na temat pytań w wywiadzie

a) „Dygresja” (fragment rozmowy z Teresą Torańską w: „Press”, listopad 2005)

- **Małgorzata Purzyńska: Co to jest forma [w wywiadzie]?**

- Teresa Torańska: A, forma! Zbieramy surowczyk. To rozumiesz?

- **Rozumiem.**

- Potem musisz to napisać, z dziesięciu, piętnastu rozmów (Torańska tyle razy spotyka się ze swoimi rozmówcami, aby pogłębić ich portret, poruszać tematykę – przyp. L.B.) zrobić jedną i jeszcze przekazać czytelnikowi, w jakim toczyła się rozmowa. Forma to jest pomysł, czyli klucz do tego, żeby swego bohatera pokazać. Na przykład w rozmowie z Jaruzelskim („Duży Format”, 13 grudnia 2004) wymyśliłam, że ani słowa o stanie wojennym. W takim razie: co jest w nim najważniejsze? (...) Jak wymyśliłam już, że wolność, że trzeba w pierwszym pytaniu zapytać go, czym jest wolność, wiedziałam, że jego odpowiedź: „uświadomiona konieczność” jest kluczem do jego osobowości...

- **Czy są pytania, których nie można zadać?**

- Nie ma takich pytań. Jeżeli widzę, że nie wyciągnę więcej, opuszczam pytanie bądź formułuję je inaczej i próbuję podstępem wyciągnąć odpowiedź. Pytać można o wszystko, ale w odpowiedni sposób. Nawet ostre pytania zadaję spokojnym tonem, bo przecież chodzi o to, by uzyskać odpowiedź, a nie zostać wyrzuconym za drzwi.

b) rodzaje pytań

- **Pytania otwarte** pozwalają uzyskać bogatą wypowiedź, ujawnić nowe, ciekawe wątki;
- **Pytania zamknięte** stosujemy rzadko – dla potwierdzenia czegoś, uściślenia (Tak czy nie?)
- **Trzeba pytać i słuchać**, bo wypowiedź rozmówcy może zasugerować, wymóc dodatkowe pytania, bez których stracimy ciekawy wątek, nie pogłębimy już zasygnalizowanego

UWAGA! Nie warto każdego pytania zaczynać sztywno od słowa: „Czy...”

4. Fragment wywiadu z R.Kapuścińskim (ze strony: <http://kapuscinski.info/autoportret-reportera-wywiad-z-ryszardem-kapuscinskim.html>)

„Autoportret reportera” - wywiad z Ryszardem Kapuścińskim

Autor: Jacek Antczak „Słowo Polskie” (19.09.2003)

Ryszard Kapuściński o sobie, wojnie i dziennikarzach ryzykujących życie.

- **Czym jest zawód korespondenta?**

- To jest taki typ dziennikarstwa, jaki wymaga pewnych predyspozycji, zarówno fizycznych, jak i psychicznych. Kiedy czasem pytają mnie studenci, co trzeba zrobić, żeby zostać korespondentem zagranicznym, to mówię, że trzeba spełniać osiem warunków jednocześnie: zdrowie fizyczne, odporność psychiczna, ciekawość świata, znajomość języków, umiejętność podróżowania, bo to jest przecież sztuka, otwartość wobec innych ludzi, kultur, i trzeba mieć pasję, a przede wszystkim starać się myśleć. Jest to zawód wyniszczający. Wielu ludzi uprawia go tylko przez pewien okres życia, bo nie wytrzymują.

- **Czym kieruje się korespondent jadąc na tereny objęte wojną?**

Temat: Wywiad musi ciekawić

- Myślę, że jest grupa reporterów, których fascynuje sytuacja konfliktu i napięcia. Tych ludzi to inspiruje, ożywia ich wyobraźnię. Wymagają mocnych bodźców. Właśnie sytuacje konfliktowe są pełne takich bodźców. Do tego przecież nikt nie zmusza. Ryzyko śmierci jest zawsze tuż obok. (...)

- Proszę, aby skomentował Pan wypowiedź jednego z amerykańskich wydawców, że żaden, nawet najlepszy, reportaż nie jest wart śmierci dziennikarza...

- Z humanitarnego, etycznego punktu widzenia jest to opinia bardzo słuszna, ale tylko teoretyczna. W praktyce wykonywanie bardzo wielu zawodów związane jest z ryzykiem. Pilot narażony jest także na śmierć, ale z tego powodu nie można wyobrazić sobie świata, w którym zamiera komunikacja lotnicza. Opinia, że nie warto ryzykować, jest bardzo szlachetna, ale mało realistyczna.

- Pan lubi ryzyko?

- (...) Wszyscy się boją. Ludzie różnią się tylko tym, w jakim stopniu potrafią ten lęk opanować. Myślę, że jest to zdolność, jaka z wiekiem może słabnąć. Ja też się boję, kiedy jestem w starym, rozklekotanym samolocie lądującym na lotnisku, gdzie strzelają. Ale wsiadłem do tego samolotu z pełną świadomością, że będą do niego strzelali. Śmierć mam wkalkulowaną w swoje życie korespondenta. Jadąc do Angoli, założyłem, że raczej stamtąd już nie wrócę. Ale to nie wystarczyło, bym się cofnął i zmienił decyzję. Więc widocznie jest coś silniejszego we mnie niż lęk, strach przed śmiercią. (...) Zawód korespondenta wojennego wykonuje się dobrowolnie, nikt do tego nie zmusza, rocznie na świecie ginie ponad stu dziennikarzy. Ale utrapienie tego zawodu to nie tylko lęk przed śmiercią, to także codzienna mordęga, zmaganie się z chorobami, to sytuacje kiedy nie ma co jeść, nie ma co pić, nie wiadomo, jak się wydostać z wielu zagrożonych miejsc. Człowiek się na to decyduje, bo ma wolę i pragnienie, żeby być na miejscu, ale musi się też liczyć z tym, że wpadnie w dramatyczne sytuacje. Wierzę w szczęście i los, bo bardzo wielu kolegów, z którymi pracowałem, dziennikarzy z mojego pokolenia, zginęło, a ja żyję. (...)

- Dziennikarzowi zawsze towarzyszy dylemat, gdzie znaleźć granicę pomiędzy zaangażowaniem a opisywaniem. Jak Pan sobie z tym radził?

- Reportaż wojenny ma swoją specyfikę. Stopień zaangażowania autora jest ogromny. Aby pisać o wojnie, sam musi się w sytuacji wojny znajdować. A wojna to stan walki, stan konfliktu. I wobec tego siłą rzeczy nie jest on obserwatorem, gdzieś z dalekiej trybuny, ale sam jest ofiarą tego konfliktu. Nie może być inaczej, z definicji zupełny obiektywizm jest wykluczony. Chodzi tu po prostu o własną skórę. Każdy dziennikarz przywozi z takiej wyprawy nie tylko notes pełen informacji, ale często jest po prostu fizycznie poturbowany. Fizycznie i psychicznie poraniony, ze szramami. Jest – nawet gdyby nie chciał – wojownikiem. (...)

- Często reporter opowiada się po jakiejś ze stron konfliktu. Emocjonalnie, ale i fizycznie, przez swoją obecność. (...) Chciałoby się przekroczyć własny punkt widzenia, otrzymać wiedzę pełną, zobaczyć wojnę jednocześnie oczami ofiary i kata...

- To niemożliwe. Reporter może być zawsze tylko po jednej stronie. Gdy znalazłem się podczas wojny w Angoli, pytano mnie: „Czy był Pan również po stronie UNITA?”. Nie, bo nikt mnie tam po prostu nie wpuścił! To problem czysto techniczny. Po drugie jednak, gdy jest się na wojnie, sama sytuacja powoduje, że człowiek jest tak emocjonalnie naładowany, iż siłą rzeczy utożsamia się z tą stroną, po jakiej się znalazł. Jednym słowem, relacja z wojny musi zakładać pewien subiektywizm, pewną stronniczość. Trzeba się tylko starać unikać zaślepienia, fanatyzmu. Jednak pełny obiektywizm relacji reportera jest w praktyce niemożliwy. (...) Każdy z nas widzi historię i świat w odmienny sposób. Gdyby każdy z nas udał się teraz do miejsca, gdzie coś się dzieje, i gdybyśmy to chcieli opisać, otrzymalibyśmy całkowicie różne wersje tego samego wydarzenia, każdy opisałby je na swój sposób.

Temat: Wywiad musi ciekawić

Komu uwierzyć, jakie są kryteria? Mam siostrę o rok młodszą ode mnie, którą bardzo kocham. Mieszka w Kanadzie, widzieliśmy się dwa albo trzy lata temu. Od dawna mam zamiar napisać książkę o naszym dzieciństwie w małym miasteczku na Białorusi, gdzie razem wzrastaliśmy, gdzie zawsze byliśmy z sobą bardzo związani. Przygotowując się do tej pracy poprosiłem ją, żebyśmy wspólnie odkurzyli nasze wspomnienia z okresu II wojny światowej. Najpierw ona opowiedziała mi, co pamięta z tych lat, potem ja opowiedziałem jej o moich wspomnieniach. I cóż – mimo że w dzieciństwie trzymaliśmy się zawsze razem, okazało się, że teraz każde z nas pamięta całkowicie różne rzeczy. (...) Przeprowadzając wywiady z różnymi osobami uzyskamy różne opowieści o tym samym wydarzeniu. Weźmy eksperyment, jaki przeprowadziła wielka pisarka meksykańska Helena Poniatowska. W niedawnej historii Meksyku wydarzył się tragiczny fakt: w 1968 roku w mieście Meksyk doszło do masakry kilkuset studentów na placu Tlatelolco. Poniatowska napisała książkę zatytułowaną właśnie Noc na Tlatelolco, która stanowi właściwie czystą, pozbawioną komentarzy kronikę tej tragedii. Kronikę opowiedzianą przez kilkaset osób, które w tym wydarzeniu uczestniczyły. Ta książka doskonale pokazuje główny problem tych, którzy uprawiają dziennikarstwo: opowieści świadków całkowicie się od siebie różnią. Lecz Poniatowska napisała książkę, która ma pięćset stron, a wy musicie opowiedzieć całą historię czytelnikom gazety na trzech stronach albo zrealizować minutowy reportaż dla radia lub telewizji. Selekcja rzeczy, o jakich trzeba napisać, zależy wyłącznie od waszej intuicji, od waszego talentu i od waszych zasad etycznych. Możemy mówić nieprawdę nie dlatego, że chcemy kłamać, lecz dlatego, że mamy niedoskonałą pamięć, niekompletne wspomnienia lub zakłócone emocje. (...)

- Czy tak jak dawniej wyrusza Pan w świat z długopisem i notesem?

- Tak. Zabieram jeszcze aparat fotograficzny i minimum ubrań. Reporter nie zostawia nigdzie swojego bagażu, bo ciągle idzie przed siebie. Rzadko zawraca. Cały swój dobytek musi nosić przy sobie. Każdy przedmiot jest balastem. Im lżejszy bagaż, tym dalej można dotrzeć. Jeżeli trafia się coś, co uznaję za wydarzenie, to po prostu jadę. Nie zastanawiam się nad tym. Potem, bywa, że gdy znajduję się w sytuacji, że mogą mi za moment obciąć głowę, to myślę sobie: głupi jestem, po co się tu pchałem. Ale to wszystko potem. Jeździłem przecież niejednokrotnie w takie miejsca, gdzie jadąc myślałem, że po prostu mogę nie wrócić. A przecież nie umiałem się temu oprzeć, bo to jest instynkt, fascynacja wydarzeniem, że muszę je zobaczyć, muszę je przeżyć, w nim być. (...) Źle się czuję w stabilizacji. Moja szkoła życia to wojna, ruch, konflikty, napięcia, dużo zdarzeń. Dlatego nie interesuje mnie Europa. Nie potrafiłbym teraz napisać słowa o Paryżu, chociaż byłem tam parę razy. Potrzeba mi silnych wrażeń, muszę coś przeżywać, bym mógł napisać reportaż. Istnieje olbrzymia niewspółmierność tego, co nagromadziłem w sobie, z tym, co już napisałem. I mam świadomość, że powinienem więcej pisać. A jednak wiem, że pojadę natychmiast, nie dokończywszy nawet zdania, jeżeli coś ważnego będzie się działo w Afryce. Na przykład, jeżeli wybuchnie wojna w Rodezji. Modlę się jednak, żeby okres pokoju trwał najdłużej. Tak, piszę o wojnach, a marzę o pokoju. Wszystkie moje książki są niedokończone, bo zawsze przeszkadzały mi różne rewolty w Afryce.

<http://natemat.pl/45703,kazde-pytanie-mozna-zadac-tylko-po-co-sztuka-prowadzenia-wywiadu>